

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. I. Vtrùm in Deo videri poßint creaturæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

DISPUTAT. DECIMA-OCTAVA.

De objecto visionis beatificæ.

OBJECTVM visionis beatificæ duplex est, *primarium, & secundarium.* Objectum visionis primarium est Deus: primarium, inquam, tum dignitate, utpote qui infinitis gradibus creatis antecellit; tum etiam, quod aliquâ ratione in earum cognitionem inducat, modo postea declarando, respectu cuius, proinde, creaturæ sub utroque conceptu dicuntur objectum secundarium. Primò itaque de cognitione creaturarum agemus, mox ad Dei cognitionem progrediemur.

SECTIO PRIMA.

Vtrum in Deo videri possint creaturæ.

QUÆSTIO est, viderine possint quoad esse suum proprium, quodque in seipsis extra Deum habent; quoad esse enim illud quod habent in Deo, nulli dubium, quin per visionem beatam conspici in eo possint; hoc namque, cum nihil aliud sit, quam ipsum esse increatum Dei, & virtus creaturarum productiva, seu *creatrix essentia*, esse hoc creaturæ videri, est reipsa videri Deum.

I. Status questionis.

II. Visio formalis, causalis, & concomitans.

In quo differant visio formalis, & concomitans.

III. Prima sententia negat posse creaturam videri in Verbo.

Notandum verò, tripliciter dici, videri in Deo creaturæ, *formaliter, causaliter, & concomitanter.* Formaliter videri creaturæ in Deo, est videri in eo tanquam in medio cognito, sicut effectus in causâ, eadem scilicet cognitione, quæ primariò terminetur ad Deum, secundariò ad creaturæ in eo reluctantes, & in ordine ad quas, tanquam ad terminos, explicatur objectum primarium. Causaliter tunc dicuntur videri in Deo creaturæ, quando ex vi quidem Dei visi cognoscuntur, non tamen eodem actu, quo videtur Deus, sed aliâ cognitione realiter distinctâ, ex Dei visione ortâ, quæ cognitio terminetur ad solas creaturæ: hoc autem non esset cognoscere creaturæ in Verbo. Tandem, *concomitanter* cognosci dicuntur creaturæ, quando eodem quidem actu, seu visione, qua videtur Deus, percipiuntur, non tamen in Deo ut in medio cognito, seu ex vi Dei visi, ut in visione formali creaturarum in Deo contingit, sed merè disparatè, sicut quando eadem cognitio representat Petrum & Paulum, aut eadem visio duos flores, vel gemmas, aut res alias quascunque, specie aut genere distinctas.

Prima itaque sententia negat, posse creaturam ullam in Deo tanquam in medio cognito videri formaliter, sed ad summum causaliter vel concomitanter: Deus enim, inquam, cum sit ens omnino absolutum, nullum dicens ordinem aut relationem ad creaturæ, non potest essentia ejus visa ducere in creaturarum cognitionem: ita Ockam in 4. d. 13. art. 2. & 3. Gabriel in 3. d. 14. quæst. unica, art. 1. num. 3. Major in 3. d. etiam 14. quæst. 3. concl. 2. Quam sententiam acriter defendit Valquez hic, disp. 50. eandem tenet Lessius lib. 2. de

Summo bono, cap. 10. Becanus hic, cap. 9. quæst. 13. & alii nonnulli.

Secunda tamen sententia affirmat in Deo per visionem beatam posse videri formaliter creaturæ, tanquam terminum secundarium: ita S. Thomas prima part. quæst. 12. art. 8. 9. & 10. & lib. tertio contra Gent. cap. 59. & 60. & alibi, ubi tam clare hanc veritatem docet, ut de ejus mente nullus relictus sit ambigendi locus; articulo enim illo octavo citato ait, *Videri creaturæ in Deo, sicut effectus in causâ, & manifestum esse, quanto melius causa videtur, tantò plures effectus in ea cognosci posse, ac proinde ab eo, qui perfectius Deum videt, plures creaturæ in Deo videri.* Et prima parte, quæst. 58. art. ultimo, loquens de Angelis: *Videndo, inquit, Verbum, non solum cognoscunt illud esse rerum quod habent in Verbo, sed illud esse, quod habent in propria naturâ.* Hæc illæ. S. Thomam sequuntur Thomista, Capreolus in quarto, Dif. quadragesima-nona, quæstione sextâ. Cajetanus prima parte, quæstione duodecimâ, articulo octavo. Ferrara tertio contra Gent. capite 56. Sotus in quarto, Dif. 49. quæstione tertiâ, articulo tertio. Zumel, & Bannez hic, articulo octavo, & alii. Idem docet Scotus in tertio, Dif. decima-quartâ, quæstione secunda. Molina hic, articulo octavo. Valentia hic, part. 6. Suarez libro secundo de Attributis negat. cap. 25. Falolus hic, quæst. duodecimâ, articulo 8. dub. 13. Tannerus prima parte, Disp. secundâ, quæstione sextâ, dubio octavo, numero quinto. Arriaga hic, Disp. decimâ, sectione tertiâ, estque hodie communis fere Recentiorum sententia.

Objectum visionis primarium, & secundarium.

IV. Secunda sententia affirmat posse in Verbo videri creaturæ.

Mens sancti Thomæ.

SECTIO SECUNDA.

Quid de visione creaturarum in Deo sentiendum. Vbi, quid sit unum videri in alio, & ex alio.

ANTEQUAM quid de hac, circa visionem creaturarum in Deo, controversiâ sentiendum sit, aperiam, notandum, quid sit rem unam in aliâ videri, & quo pacto hæc duo inter se differant, aliquid in alio, & ex alio cognosci: de quo fusè nonnullos & confusè disputantes video, eique multo diutius, quam res postulet, immorantes.

I. Cognosci in alio, & ex alio, quomodo differant.

